

**Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat
de la Vall de Bianya**

Fase 1 – Diagnosi –

DOCUMENT III. Diagnosi municipal

Diputació de Girona

La Garrotxa, abril de 2003

Índex

1. DIAGNOSI PER VECTORS	1
1.1. Territori i medi natural	3
1.2. Balanç d'aigua	11
1.3. Estructura energètica	15
1.4. Contaminació atmosfèrica	17
1.5. Sorolls	19
1.6. Residus	21
1.7. Sostenibilitat econòmica	25
1.8. Sostenibilitat social	31
2. DIAGNOSI ESTRATÈGICA	37

1. DIAGNOSI PER VECTORS

1.1. Territori i medi natural

LA VALL DE BIANYA DINS L'ÀMBIT D'ESP AIS D'INTERÈS NATURAL

El 45% del terme municipal de La Vall de Bianya (4.200 ha) es troba inclòs dins l'àmbit de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa i també, una petita zona del municipi (178 ha) pertany al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Aquest fet porta a integrar l'avaluació del territori i del medi natural en una mateixa unitat, facilitant el posterior plantejament d'estratègies conjuntes. D'aquesta manera es potencia un desenvolupament sostenible que permet l'evolució del territori i de la població respectant el medi natural.

Aquesta situació estratègica dins i entre Espais d'Interès Natural, obliga a la conscienciació del municipi de la seva posició privilegiada dins del marc d'aquests espais d'interès del territori català. D'aquesta manera el sòl no urbanitzable del municipi pren un paper de vital rellevància que s'ha de traduir amb una acurada reglamentació del mateix, incorporant així mateix en el POUM les formulacions de les Normes especials de protecció de l'Alta Garrotxa a la part del municipi que li correspon.

L'Alta Garrotxa és un espai de gran valor amb el qual els seus habitants s'hi identifiquen plenament, més que amb el municipi al que pertanyen administrativament. Aquest fet també es fa palès a La Vall de Bianya, on a més la població de la plana i l'administració local han viscut històricament d'esquenes a la Vall del Bac i a Castellar de la Muntanya. El territori de l'Alta Garrotxa ha de rebre un tractament unitari en el seu conjunt, per aconseguir un desenvolupament coherent i equilibrat entre la conservació i protecció del medi natural i el desenvolupament de la població i la seva economia. Com tantes altres zones rurals de muntanya, és un territori econòmicament recessiu, basat en un sector primari tradicional sobre tot en la part administrativa de la Vall de Bianya, que malgrat la poca productivitat, té un paper de vital importància en el modelat de l'entorn, evitant una homogeneïtzació del paisatge.

L'activació econòmica ha de tenir cura dels usos i la freqüentació, i ha de recaure en la població resident, per tal que els beneficis reverteixin sobre el territori i la població que suporta l'activitat.

A la Vall del Bac i a Castellar de la Muntanya s'observa una certa tendència a la recuperació poblacional i una incipient activitat econòmica. Aquest fet obliga al replantejament i formulació d'estratègies conjuntes entre els seus habitants, el municipi i el Consorci de l'Alta Garrotxa.

El Consorci té una funció principalment divulgativa dels valors del territori i no disposa de les eines jurídiques necessàries per a l'acompliment de les Normes Especials. Es fa evident la necessitat d'un Pla Especial, com a eina de protecció i gestió integral d'un organisme propi que vetlli per la seva conservació.

LA CONFIGURACIÓ I ESTRUCTURACIÓ DEL MUNICIPI

La Vall de Bianya és el municipi més extens de la comarca de la Garrotxa. El seguit d'annexions que es produïren a mitjans del segle XX incrementaren notablement la seva superfície però no la seva població. Això fa que el pes poblacional és polaritzi en el vèrtex del municipi que limita amb Olot i Sant Joan les Fonts, i que en menys 8 Km² és centri el 65% de la població del municipi (747 habitants).

Aquesta es distribueix en tres nuclis situats sobre l'eix viari: Hostalnou de Bianya, Llocalou i La Canya. Malgrat que La Canya es el nucli amb més població (564 habitants), l'Ajuntament i el centre cívic estan ubicats a Hostalnou de Bianya. Aquest fet s'ha d'entendre a partir de la seva evolució històrica, el municipi esdevé a partir d'una agrupació de parròquies, i la ubicació de les dependències municipals a l'Hostalnou, és una manera de reafirmar la seva condició de municipi disseminat. Això, però, obliga a desplaçar-se al 90% dels habitants del municipi per qüestions relacionades amb l'administració local i podria ser la causa de la baixa utilització de dependències municipals com del centre cívic. Els nuclis inicials de Hostalnou de Bianya i de Llocalou estan formats per unes poques cases de tipologia rural i estan

travessats per la carretera d'Olot a Sant Pau de Segúries. Els nous creixements s'han realitzat a l'altra banda de la carretera amb habitatges unifamiliars aïllats que no guarden relació amb el caràcter rural de la zona i amb una extensa zona industrial.

El nucli urbà de la Canya depèn administrativament dels municipis de Sant Joan les Fonts, Vall de Bianya i Olot. El territori que pertany a La Vall de Bianya és un enclavament amb dues zones ben diferenciades: la urbana, que es correspon al terreny més planer que queda al costat esquerre del Fluvià i la rural, que ocupa part de la muntanya d'Aiguanegra, al costat dret del riu i que pertany a l'àmbit del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La zona urbana està travessada per la carretera d'Olot a Sant Joan les Fonts (C-26) amb una elevada intensitat de trànsit. La Canya ha esgotat el sòl urbà disponible i s'han completat totes les zones. A la Canya coexisteixen l'ús residencial amb l'industrial. El sòl industrial ocupa una superfície de 17.000 m² que representa el 18% del sòl urbà del nucli que pertany al municipi de Bianya.

La resta de població viu disseminada. Aquesta disposició comporta un cost municipal important degut a l'increment de la necessitats d'infraestructures – xarxa de distribució energètica, sistema d'abastament d'aigua, sanejament...- i de serveis – recollida de deixalles, potabilització de l'aigua, transport públic...- i l'esforç econòmic associat del manteniment, que han de generar un equilibri dinàmic entre les necessitats dels habitants i les prestacions municipals.

La Vall del Bac i Castellar de la Muntanya presenten una certa recuperació poblacional i una incipient activació econòmica. Per la seva situació territorial la Vall del Bac manté les relacions de serveis amb Sant Pau de Segúries – escola, comerç...- i els habitants de Castellar de la Muntanya amb Sant Joan les Fonts.

LA VALL DE BIANYA DINS L'ÀREA FUNCIONAL

El nucli de La Canya forma part d'una àrea urbana funcional que s'articula al llarg de l'eix de la conca alta del Fluvià, des de la Vall d'en Bas i Castellfollit de la Roca, amb capital a Olot, dins la qual s'estableixen relacions de cohesió més enllà dels límits administratius. Aquesta relació es dona sobretot per aspectes relacionats amb activitats industrials i ubicació de serveis.

La proximitat d'Olot i el caràcter marcadament autàrquic de la població, acostumada a resoldre de manera individual i autosuficient les seves necessitats, no ha fomentat la persistència de serveis com l'escola ni ha generat la implantació de comerços ni locals que ajudin a una major cohesió social.

Fins els anys 90 els creixements residencials dels nuclis, especialment el de la Canya, es produïren gràcies a la població del propi municipi que abandonava els habitatges disseminats. Aquesta tendència ha canviat i s'observa que els nous residents provenen d'altres municipis de la rodalia, especialment d'Olot.

EL PAPER DE CONNECTOR BIOLÒGIC

La Vall de Bianya té un paper connector ecològic estratègic a nivell territorial degut a la seva localització entre la Zona Volcànica de la Garrotxa, l'Alta Garrotxa i l'EIN de Milany – Santa Magdalena i Puigsacalm – Bellmunt. La connexió entre aquests espais està considerada en un àmbit de proximitat entre aquests espais. La part forestal està ocupada per hàbitats d'interès comunitari que tenen una disposició territorial amb un elevat grau de continuïtat, que l'asseguren com uns elements bàsics de connexió de la zona. Les possibilitats de connectar amb espais de vall passa per la xarxa hidrogràfica, especialment la riera de Bianya i els seus afluents tributaris.

Els creixements actuals i els previstos en el POUM crearan un continu urbà que actuarà com una barrera fragmentadora, que limitarà la permeabilitat entre els espais,

especialment entre el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i l'Alta Garrotxa.

L'ESPÀI AGRARI I FORESTAL

El sector primari ha experimentat un ràpid retrocés, amb una disminució d'un 54% de les explotacions en el període 1989-1999. No obstant això, encara hi ha 62 explotacions en actiu que ocupen al 18% de la població del municipi i el nombre d'hectàrees de SAU – superfície agrícola utilitzada – s'ha incrementat un 26% des de 1989

Actualment una sèrie de factors, com el canvi d'usos del sòl o la manca de recanvi generacional, són les principals causes de la clara regressió que s'està experimentant en aquest sector de població. Tot i això, el municipi manté un marcat caràcter agrari i ramader.

No es pot oblidar que l'espai agrari té un paper fonamental en les connexions ecològiques i que l'activitat agrària és un element fonamental de transformació, creació i manteniment del paisatge.

La distribució del sòl a La Vall de Bianya està amb consonància amb la resta de la comarca, on el bosc ocupa un lloc primordial – 84% de la superfície municipal –, seguit a una distància molt gran per la superfície de conreus i prats (11%).

Aquesta homogenització de la massa forestal implica una pèrdua de paisatges, hàbitats i biodiversitat, amb la pèrdua d'aquelles espècies pròpies de les zones de transició i dels espais oberts.

EL CREIXEMENT DEL SÒL INDUSTRIAL

A la dècada dels 90, el municipi de La Vall de Bianya, canvia l'ús tradicional del territori, basat en l'agricultura farratgera i la ramaderia amb el que coexistien cinc indústries i aposta per oferir sòl industrial a empreses foranes al municipi. Aquest fet es tradueix amb una ocupació del sòl de 102.200 m² que representa un 37% del sòl urbà i urbanitzable. Dels llocs de treball que ofereix el sector secundari a La Vall de Bianya només un 18% són ocupats per persones residents al municipi.

Aquest increment de sòl industrial es pot relacionar clarament amb la tendència actual, a nivell de tot el territori, de proliferació de polígons industrials dispersos a les zones planeres. A nivell comarcal s'està donant una reubicació de les indústries ja existents, creant-se una segona corona urbano-industrial arrel del trasllat d'indústries d'Olot a d'altres municipis com Sant Joan les Fonts, La Vall de Bianya, Sant Jaume de Llierca o Les Preses, sense que existeixi en cap moment una planificació conjunta.

LA XARXA DE COMUNICACIONS: PRESENT I FUTUR

El municipi està travessat per la carretera C-26 d'Olot a Sant Pau de Segúries, que travessa els nuclis de la Canya, Llocalou i L'Hostalnou de Bianya. És la via de comunicació entre la Garrotxa i el Ripollès, i des de l'obertura dels túnels del Capsacosta s'ha incrementat notablement la intensitat de trànsit diari.

En el POUM es preveu una variant amb un túnel en la serra de Sant Valentí, pel Castell del Coll, que faria possible la confluència en un nòdul de tres eixos: Vic-Olot, Olot-Figueres i Olot-Ripoll. Aquesta obra permetria separar la xarxa local de la general i consolidar un eix residencial a L'Hostalnou, Llocalou, La Canya i Sant Joan les Fonts. Tot i el benefici que comporta treure la carretera del mig dels nuclis, segons com es projectin els accessos i la variant mateixa, es pot agreujar encara més la fragmentació

del municipi, consolidant un continu urbà que impedeixi la permeabilitat i la connectivitat entre espais.

ELS CRITERIS D'INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA

El paisatge no s'ha considerat com a un factor de base més en el planejament urbanístic municipal, donant lloc a creixements urbanístics residencials i industrials a la banda nord de la carretera de La Canya a Sant Pau de Segúries, poc integrats amb l'entorn, que van desvirtuant el fons escènic que es podria classificar de mosaic forestal agrícola amb edificacions rurals disseminades.

Altres elements pertorbadors del paisatge són els talussos quasi verticals de la carretera C-26 al seu pas per la Vall de Sant Ponç d'Aulina que encara ara presenten un aspecte àrid que contrasta amb la textura i qualitat del paisatge que l'envolta.

Una altra actuació que impacte fortament en el fons escènic és l'estesa de línies elèctriques que travessa la Vall del Bac resseguint la carretera.

El paisatge de La Vall de Bianya és un dels patrimonis més valuosos del municipi i pot convertir-se amb un dels seus principals actius.

1.2. Balanç d'aigua

LA QUALITAT DE LES AIGÜES SUBTERRÀNIES

Al municipi de Bianya s'hi troben tres unitats hidrogeològiques: l'eocènica, situada a la part més elevada del municipi; al·luvial – lacustre, on es situen els materials sedimentats per l'acció de la riera de Bianya i finalment basàltica, materials volcànics situats a l'est de la riera de Riudaura.

No es disposen de dades per a realitzar una anàlisi de tendències, tant de la qualitat de l'aigua com dels nivells piezomètrics de La Vall de Bianya, ja que fou a partir de la segona campanya de l'any 2001 quan el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa va decidir incloure 5 punts de control del municipi dins les *Tasques de Control de les aigües subterrànies del PNZVG*, per tal de que aquesta incorporació donés continuïtat entre la vall del Fluvià i la del Bianya.

Tot i que amb una sola mesura no es pot definir el comportament de la zona, les oscil·lacions observades fora del municipi, com la disminució del nivell a la zona de la Canya i la presència de captacions importants d'abastament als nuclis de població de l'entorn, fan pensar que el nivell piezomètric descendeix al llarg de l'any, sobretot a l'estiu i tardor i en els punts allunyats de les influències dels rius. Amb el nivell d'explotació actual, si no es donen precipitacions superiors a la mitjana no es recupera la situació dels nivells relativament alts. Per contra, els anys amb quanties de precipitació menors a la mitjana comporten un descens important dels nivells, perquè sol donar-se, a més, una major extracció relacionada amb l'ús agrícola.

Pel que fa a la qualitat de les aigües subterrànies del municipi, en aquests moments no es dona un excés de nitrats. Tant sols un punt ha presentat valors propers als 50 mg/ml, segurament relacionat amb les activitats agropecuàries a l'entorn del pou.

Al municipi de La Vall de Bianya, segons dades facilitades per l'Agència Catalana de l'Aigua, hi ha 44 pous legalitzats, bàsicament d'ús industrial i agrícola-ramader.

Aquesta xifra no reflecteix la realitat del municipi, ja que fins l'any 1997 no existia cap xarxa d'abastament d'aigua potable i tota la població, excepte la de La Canya, s'abastia de fonts pròpies.

LES AIGÜES SUPERFICIALS

De la xarxa hidrogràfica del municipi de La Vall de Bianya, la riera de Bianya és la que té una incidència més gran sobre el territori. Els efectes de la divagació lateral del seu curs provoquen importants pèrdues de terres de conreu d'alta productivitat. Aquests fenòmens es repeteixen cíclicament, de forma simultània a les revingudes.

En quant a la qualitat de les aigües superficials, els resultats dels índex biològics i fisicoquímics corresponents a campanyes realitzades els anys 1993 i 1997 indiquen un increment de la contaminació de les aigües superficials dels punts mostrejats, la riera de Riudaura i la riera de Bianya al seu pas per Llocalou. No obstant això, cal tenir en compte que els resultats corresponen a campanyes fetes 6 anys endarrera i que la qualitat de les aigües pot haver variat considerablement, ja que es tractava de períodes en que algunes de les depuradores de la zona encara no havien entrat en funcionament, i les existents, especialment la d'Olot, no havien assolit un funcionament satisfactori. Actualment s'està realitzant una nova campanya de control de qualitat de les aigües superficials, però encara no es disposa de resultats oficials. Amb la presència de noves depuradores a la Garrotxa, s'espera trobar una millora de la qualitat de les aigües superficials.

CAPTACIÓ I POTABILITZACIÓ D'AIGUA, LA SEVA QUALITAT I EL SEU COST

El municipi disposa d'una xarxa de distribució d'aigua potable des de l'any 1997, en que es va aprofitar l'aqüífer interceptat en la realització dels túnels de Capsacosta per l'abastament del municipi. L'existència de petits nuclis dispersos a La Vall de Bianya augmenta la complexitat del sistema d'abastament i distribució de l'aigua potable, que encara esta en obres per l'acabament de la tercera i darrera fase, que ha de subministrar La Canya i part del polígon industrial. Per altra banda però, cal tenir en compte que, degut a la ruralitat del municipi, una fracció de la població s'abasteix d'aigües procedents de pous particulars no integrats en el sistema municipal.

Referent al sistema de fiscalitat de l'aigua al municipi de La Vall de Bianya, s'apliquen els principis de subsidiarietat i de corresponsabilitat, i es té en compte que per l'ús d'un recurs s'han de internalitzar els costos del conjunt de la gestió, posant-lo a l'abast de tothom i per igual.

Es pot considerar que el sistema de potabilització emprat és correcte ja que les analítiques realitzades no reflecteixen signes de contaminació microbiològica. No obstant, al tractar-se d'aigües molt calcificades aquestes precipiten a l'entrar en contacte amb el clor. Per tal de solucionar aquesta problemàtica, es preveu la construcció d'una planta potabilitzadora en el punt de captació, financada per l'ACA.

EL SANEJAMENT DE L'AIGUA

L'Hostalnou de Bianya i part de Llocalou no compten amb un sistema de clavegueram, això fa que aquests sectors no es puguin sanejar i connectar al sistema de depuració de Sant Joan les Fonts, com succeeix amb el nucli de la Canya, el Roquer i el polígon industrial Els Morrals. La xarxa en baixa és responsabilitat de l'Ajuntament, i el control de la xarxa en alta i la depuradora són responsabilitat del Consell Comarcal. Per altra banda, el sanejament de les aigües residuals de la població dispersa - d'un volum

important dins el municipi - es dóna a través de fosses sèptiques particulars, però sense que hi hagi cap tipus de control sobre aquestes.

La planta depuradora de Sant Joan les Fonts està prop del límit de la seva capacitat de tractament. Per això es planteja en un futur desviar les aigües residuals produïdes al municipi de La Vall de Bianya fins la planta depuradora d'Olot.

1.3. Estructura energètica

ESTRUCTURA ENERGÈTICA, PRODUCCIÓ, DISTRIBUCIÓ I CONSUM

El model de consum energètic a La Vall de Bianya es correspon amb el model predominant a Catalunya, amb més importància de les energies no renovables enfront de les renovables i produïdes en la seva pràctica totalitat fora del municipi.

Així doncs el balanç energètic del municipi és negatiu (diferència entre l'energia produïda en el municipi i la produïda fora d'aquest).

El consum mitjà d'energia al municipi de La Vall de Bianya és de 3,4 Tep/habitant.any, molt superior a la mitjana catalana que es situa en 1,8 Tep/habitant.any. Aquesta xifra es deu segurament l'elevat consum del sector industrial – que representa un 36% de l'energia total consumida – seguit del transport amb un 28%. Les fonts d'energia es centren bàsicament en els combustibles líquids – gasoil, gasolina i fuel – que representen el 57% de les fonts energètiques, però cal destacar el consum d'energia elèctrica a La Vall de Bianya, que representa el 40% del total d'energia consumida, molt elevat en comparació amb altres municipis i principalment pel seu ús en el sector industrial.

La Vall de Bianya disposa d'una xarxa de gas natural canalitzat a l'enclavament de La Canya. Es preveu la construcció de conduccions de gas que han de travessar tot el municipi direcció est-oest fins els Túnel de Capsacosta, part del projecte que preveu la distribució de Gas Natural formant l'anella Osona-Ripollès-Garrotxa.

EL CONSUM ENERGÈTIC MUNICIPAL

El consum energètic total de les dependències i serveis municipals equival a un 0,7% de l'energia total consumida al municipi. Aquest consum es dona principalment en l'enllumenat públic, que representa un 92% del consum total d'energia de les dependències municipals però només un 1,7% del consum elèctric del municipi (degut al sector industrial).

La importància de l'enllumenat dins el consum municipal, fa que sigui bàsic establir un model de gestió de l'enllumenat públic. En aquest sentit cal considerar el Programa d'Energia que s'està duent a terme a nivell comarcal que, a més d'establir aquest model de gestió, haurà d'aportar directrius en relació a l'eficiència energètica i a la contaminació lumínica.

1.4. Contaminació atmosfèrica

LES EMISSIONS

Els principals focus emissors de contaminants atmosfèrics a La Vall de Bianya són el sector industrial, el trànsit de vehicles i la maquinària agrícola.

Els mitjans de transport són una de les fonts més importants de contaminants atmosfèrics, sobretot l'emissió de CO₂, que contribueix a l'escalfament global de la Terra per l'efecte hivernacle que origina.

Donada la diferència existent entre les emissions per passatger d'un vehicle privat o d'un autocar i considerant que la major part dels automòbils que circulen per la xarxa viària del municipi són privats, és clar el benefici ambiental que suposaria el transport de viatgers en vehicles col·lectius.

LA QUALITAT DE L'AIRE

La Vall de Bianya no disposa de cap estació que mesuri les immissions de contaminants atmosfèrics i que permeti conèixer la qualitat de l'aire al municipi. En el conjunt de la comarca existeix una estació de control de la Xarxa de Vigilància i Prevenció de la Contaminació Atmosfèrica (XVPCA) que només mesura els nivells d'ozó – tipus de contaminant secundari –. Per la seva ubicació – al terme municipal de Santa Pau – els valors obtinguts no reflecteixen la qualitat de l'aire a La Vall de Bianya.

Respecte a l'ozó els nivells detectats són acceptables, el nombre de dies en que es supera el valor límit fixat pel llistat d'informació és generalment baix.

La inexistència d'un control de contaminants primaris a l'atmosfera comporta el desconeixement de la presència real de certs contaminants com SO₂, PST, NO o CO que potencialment emeten els principals focus emissors del municipi.

1.5. Sorolls

CONTAMINACIÓ ACÚSTICA I REGULACIÓ

Donat el caràcter rural del municipi, les principals fonts de soroll del municipi queden limitades al trànsit rodat de la carretera C-26 (abans C-153/G1) i a les indústries ubicades al polígon industrial de Llocalou o a La Canya.

La Vall de Bianya, igual que la resta dels municipis de la Garrotxa, compta amb un cadastre de sorolls que defineix les diferents zones de sensibilitat acústica del municipi. Aquest document ha estat elaborat des del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya com a base per una posterior regulació de la contaminació acústica. Així mateix, la Generalitat de Catalunya ha redactat una Ordenança municipal tipus per tal que cada ajuntament l'adeqüi a les particularitats i necessitats del seu municipi. La Vall de Bianya no té cap ordenança que reguli la contaminació acústica del seu municipi.

1.6. Residus

L'INCREMENT CONSTANT EN LA GENERACIÓ DE RESIDUS

En els últims anys es detecta un lleuger increment en la generació de residus, que es pot relacionar amb el model de societat de consum actual. Amb les dades existents actualment, però, no es pot precisar si l'increment de producció es deu a les activitats econòmiques o a la població, fet que dificulta dur a terme actuacions de minimització i/o de valorització dels residus molt més ajustades. L'increment en els últims anys en la producció ha estat del 34%.

Aquest increment de generació de residus requereix un major esforç de gestió, enfocat bàsicament a recollir-los i tractar-los de manera ordenada. En aquest sentit cal destacar la millora en la gestió i tractament dels residus als últims anys, que va suposar la disposició controlada del rebuig a l'abocador comarcal de Beuda. També cal fer esment de la millora important en els punts d'abocament incontrolat, per una banda amb les campanyes de neteja d'aquests i per l'altra per la posta en marxa del servei de recollida de materials voluminosos – recollida porta a porta des del 1994 –.

Els sistemes actuals de tractament i gestió tenen com a principal objectiu la disposició controlada i el reciclatge dels residus, però no es contempla com a objectiu prioritari el foment de la minimització dels residus, és a dir, no s'actua sobre la causa sinó directament sobre els seus efectes. Aquesta ha de ser la opció prioritària en el futur sobretot considerant el previst en el Programa de Gestió de Residus de Catalunya 2001-2006.

La producció de residus per habitant i dia durant l'any 2002 al municipi de La Vall de Bianya s'ha situat a 1,71 Kg/habitant dia, dada superior als 1,26 Kg/habitant.dia que recull el Programa de Residus de Catalunya. Aquesta diferència en la generació de residus pot ser deguda a la generació de residus procedents de la indústria

connectada, que s'inclouen en el servei municipal de recollida i tractament de deixalles.

L'EFICÀCIA EN EL CONTROL DE LA GESTIÓ

L'any 1989, la gestió dels residus a la comarca va ser delegada al Consell Comarcal de la Garrotxa, que ha redactat el Programa de gestió de residus municipals de la Garrotxa com a marc de referència per els sistemes de gestió de les deixalles. Actualment aquest programa es troba en fase de revisió.

La inexistència d'una ordenança reguladora dels residus, en l'àmbit domèstic, comercial i industrial, no permet un control eficaç del sistema. Així mateix, la manca d'una fiscalitat dels residus clara, que permeti bonificar les actuacions de minimització en la generació de deixalles i la correcta selecció i gestió dels mateixos, dificulta l'adopció d'hàbits més sostenibles per part de la població.

EL RENDIMENT DE LA RECOLLIDA SELECTIVA

Segons la composició mitjana dels residus domèstics, el percentatge de materials reciclables és de l'ordre del 88%. Tot i que en els darrers anys els nivells de recollida selectiva de deixalles augmenten en valors absoluts, el rendiment d'aquesta recollida – materials recollits selectivament en el municipi en relació a la generació total de deixalles – és d'un 8,36%.

La capacitat de recollida selectiva va estretament relacionada amb el nombre de contenidors i la seva ubicació – referida a la seva proximitat amb el ciutadà – dins el municipi. Tot i que el nombre de contenidors de recollida selectiva per habitant a La Vall de Bianya s'estima suficient, les característiques rurals del municipi, i la important quantitat de població dispersa, fan difícil assolir el nombre d'àrees d'aportació suficients per donar un servei de proximitat a la població. Tot i això a La Vall de Bianya

es donen uns rendiments de recollida per a les diferents fraccions similars als d'altres municipis de la comarca.

En aquests moments La Vall de Bianya no disposa de servei de Deixalleria Local, que actuï com a punt de recollida dels residus especials i valoritzables per a la població i petits comerciants i industrials. Això comporta la impossibilitat de valorar, el rendiment de la recollida de residus especials que es pugui donar per part dels habitants de La Vall de Bianya.

Per altra banda l'existència d'una Deixalleria comarcal al terme municipal d'Olot ofereix la possibilitat als professionals i comerciants del conjunt de la comarca de disposar ordenadament els seus residus especials i valoritzables.

Està previst la incorporació d'un servei de Deixalleria mòbil a nivell comarcal amb l'objectiu de fomentar i millorar la correcta separació dels residus especials i valoritzables.

El municipi de La Vall de Bianya, segons la Llei de residus vigent, no està obligat a realitzar la recollida selectiva de matèria orgànica, per ser una població inferior als 5.000 habitants. La propera construcció d'una planta de compostatge al municipi d'Olot així com les previsions del al Programa de Gestió de Residus de la comarca – manifestant la voluntat de tots els municipis de desenvolupar la recollida orgànica – han d'ajudar a la implantació d'aquesta recollida al terme municipal en un futur proper.

ELS RESIDUS D'ORIGEN INDUSTRIAL

Segons la Llei de residus, la recollida i el tractament de les deixalles industrials no és un servei d'obligat compliment per l'administració. En els darrers anys, s'ha procedit a la desconexió dels industrials del servei municipal de recollida i tractament de residus, amb l'objectiu de que els propis processos industrials internalitzin els costos associats a la generació de deixalles.

Els residus que es disposen a l'abocador comarcal procedents de la indústria són tipificats com a residus no especials al Catàleg de Residus de Catalunya. Així mateix, totes les empreses fan declaració anual de residus i disposen de la fulla d'acceptació d'aquests residus a l'abocador comarcal.

Segons la Junta de Residus, al municipi es van declarar l'any 2000 un total de 1.347 tones de residus industrials, de les quals 891 van seguir vies de valorització i 124 tones altres vies, entre elles tractaments físico-químics o la incineració.

LES DEJECCIONS RAMADERES

El sector agrícola i ramader pren un paper molt important al municipi de La Vall de Bianya. Segons el cens de la cabanya ramadera actual, d'acord amb el Programa de Gestió de Dejeccions Ramaderes elaborat recentment pels serveis de medi ambient del Consell Comarcal, no es donen excedents en la producció de dejeccions respecte les possibilitats de la superfície agrària útil per absorbir-les, mentre que si es consideren les dades pel nombre de places permeses de bestiar en les explotacions es podrien donar excedents equivalents a 50 TM Nitrogen/any.

En el nou Pla d'Ordenació Urbana Municipal, en l'àmbit del sòl no urbanitzable, la zona agrícola és objecte d'especial protecció, i es regulen les explotacions ramaderes segons l'Ordre de 7 d'abril de 1994, en la que caldrà que es justifiquin les Ha de terreny disponibles per a la correcta utilització agrícola dels fems i purins. Així mateix, La Garrotxa compta amb el Programa Comarcal de Gestió de Dejeccions Ramaderes, que hauria de facultar les directrius que permetessin acostar el nombre de places a un equilibri que pugui perdurar en el temps, i evitar així la contaminació de les aigües.

1.7. Sostenibilitat econòmica

MERCAT DE TREBALL DE LA VALL DE BIANYA

La Vall de Bianya registra una taxa d'activitat –relació entre la població activa i la població de 16 anys i més – superior a la de la Garrotxa i a la de Catalunya. En els darrers anys aquesta taxa ha sofert un lleuger descens, de la mateixa manera que a nivell comarcal. Aquest descens es deu, en gran mesura, a l'envelliment de la població – que genera una davallada de població activa – que durant els darrers anys ha experimentat el municipi.

La Vall de Bianya també presenta una taxa d'ocupació específica – relació entre la població ocupada i la població de 16 a 64 anys – superior a la de la Garrotxa i Catalunya, mantenint uns baixos nivells d'atur. En nombres absoluts, en els darrers anys es mantenen les persones ocupades del municipi.

La masculinització de la població ocupada és evident en el municipi, seguint la tendència generalitzada al mercat laboral. Tot i això, cal destacar que el grau de població masculina ocupada és similar al de la Garrotxa però inferior al de Catalunya.

La majoria de la població ocupada de La Vall de Bianya treballa en el sector serveis o en el secundari. El sector serveis ha experimentat un fort creixement en els darrers anys, passant a ser el sector amb més població ocupada. La població ocupada en el secundari ha patit un lleuger descens i ha deixat de ser el sector amb més ocupats. El sector primari, en canvi, és el que ha patit un major retrocés, passant a d'un 31% l'any 1986 a un 18% el 1996.

La meitat de la població ocupada de La Vall de Bianya treballa fora del municipi, majoritàriament en el sector serveis, mentre que el 65% dels llocs de treball que ofereix bàsicament en el sector secundari, estan ocupats per treballadors d'altres poblacions de l'àrea urbana.

La taxa d'atur de La Vall de Bianya és baixa, inferior a la mitja catalana i a la comarcal. Cal tenir present que a la Garrotxa, a on treballen la gran majoria de ciutadans del municipi, l'atur és poc significatiu.

Malgrat l'aspecte positiu que suposa registrar baixes taxes d'atur, paradoxalment pot ésser un símptoma d'una economia local i comarcal estancada. Diferents estudis i dades objectives mostren que els àmbits geogràfics amb un important dinamisme econòmic solen registrar taxes d'atur més elevades que aquelles zones més deprimides i on la seva economia es mostra menys activa.

L'ESTRUCTURA ECONÒMICA DEL MUNICIPI

Tot i que el municipi tradicionalment ha comptat amb un actiu industrial lligat a l'existència del riu i a la manipulació de l'argila, durant la dècada dels 90 es dona un canvi de fase, passant d'una economia fonamentada en l'agricultura i la ramaderia a un important sector secundari, atès sobretot a la creació de polígons industrials amb la instal·lació de grans empreses.

La Vall de Bianya està definint el seu paper econòmic, amb un clar creixement del sector industrial, posicionant-se dins l'àrea urbana d'Olot i en la totalitat de la comarca com a municipi amb un clar caire industrial.

En els darrers anys s'està donant un fenomen de reubicació de les indústries d'Olot, tot i que aquesta ciutat continua essent el principal pol industrial de la comarca. Degut principalment a la manca de sòl industrial, moltes empreses opten per ubicar-se a determinats municipis propers com Sant Joan les Fonts, La Vall de Bianya, Les Preses o Sant Jaume de Llierca, creant-se així una aurèola industrial entorn de la capital de comarca.

Aquesta tendència centrífuga no es reproduïx en el sector terciari. Olot segueix essent el principal centre comercial i pol d'atracció dels serveis de la comarca i de la seva àrea urbana.

La importància del sector secundari a La Vall de Bianya es reflexa en la distribució dels llocs de treball que ofereix, el 57% dels quals es localitzen en el sector industrial. És important destacar que quasi el 13% dels llocs de treball se situen en el sector primari, fet que mostra la importància que aquest sector ha tingut fins ara en el municipi.

MOBILITAT LABORAL A LA VALL DE BIANYA ASSOCIADA A LA SEVA ÀREA URBANA

Dins l'àrea urbana funcional a què pertany La Vall de Bianya s'estableix un important flux de persones per raons de treball.

A La Vall de Bianya, hi ha una clara diferència entre els llocs de treball que ofereix el municipi – 671 l'any 1996 – i la població ocupada d'aquest – 494 persones l'any 1996 –. En aquest sentit el saldo de treballadors és positiu i el municipi es destaca com a un pol d'atracció de treballadors.

Com ja s'ha dit, actualment el sector industrial es configura com el principal motor de l'economia local, fet que es reflecteix en els 382 llocs de treball que ofereix al municipi, convertint-lo en el sector que més treballadors d'altres municipis atrau – un total de 315 treballadors –. Cal tenir present que els habitants de La Vall de Bianya no ocupen llocs de treball de la indústria, sinó que el 60% d'ocupats en el sector van a treballar fora del municipi.

D'una banda, la concentració de població en el nucli de La Canya explica part d'aquesta mobilitat en el sector industrial, que pot ser deguda a raons de proximitat del lloc de residència amb Olot i els principals centres de treball.

D'altra banda, les principals indústries del municipi, per la seva tipologia, requereixen un volum important de personal qualificat que podria no trobar-se en el mateix municipi, explicant aquesta elevada mobilitat.

La dependència observada en el comerç i els serveis respecte l'àrea urbana queda reflectida en la mobilitat per raons de treball. El balanç de treballadors del sector

terciari és clarament negatiu, un 67% de població ocupada en el sector serveis de La Vall de Bianya treballa fora del municipi.

EL SECTOR PRIMARI: EL PAPER DE L'AGRICULTURA I LA RAMADERIA

El sector primari de La Vall de Bianya es caracteritza, seguint la tendència de la resta de Catalunya, per un envelliment de la mà d'obra i dels titulars de les explotacions, per una progressiva disminució del nombre d'explotacions i per un canvi en el règim de tinença, amb una reducció de la propietat a favor de l'arrendament. Això podria ser conseqüència de la manca de relleu generacional en moltes explotacions, els propietaris de les quals es jubilen o opten per la segona residència i arrenden les terres.

Encara que es constati una clara disminució del nombre de treballadors del sector primari i del nombre d'explotacions agrícoles i ramaderes entre els anys 1989 i 1999, la superfície agrària útil ha augmentat. Això significa que s'ha produït una concentració en la dimensió de les explotacions i una major mecanització de les mateixes. El sector primari continua essent destacable si es té en compte la seva situació i evolució en altres zones del país, suposant un factor d'equilibri econòmic i territorial al municipi.

Tot i el caràcter tradicional de l'agricultura i la ramaderia al municipi, amb una feble competitivitat del sector, cal destacar que en els darrers anys s'està iniciant una certa especialització en productes de valor afegit, sobretot relacionats amb empreses de transformació artesanals i ramaderes.

EL DESENVOLUPAMENT DEL SECTOR SECUNDARI

El sector industrial de La Vall de Bianya s'està consolidant com a principal sector del municipi en relació als llocs de treball, a diferència de la tendència generalitzada a la Garrotxa, Comarques de Girona i Catalunya, on el sector terciari supera o s'aproxima al secundari.

El sector industrial a La Vall de Bianya és diversificat, destaquen els següents sectors: productes càrnics, injecció de matèries plàstiques i productes farmacèutics. Les indústries més grans del municipi no són de caràcter manufacturer, sinó que són empreses més innovadores tecnològicament i que, per tant, requereixen d'un gruix important de personal qualificat.

La rellevància de les empreses instal·lades a La Vall de Bianya fa que sigui el sector que més places de treball ofereix en l'actualitat, tot i que un 82% són ocupades per treballadors residents en d'altres municipis.

Un gruix important de la gent que treballa a La Vall de Bianya ho fa en poques empreses, concretament tres activitats del municipi concentren més de 100 treballadors cada una.

Aquesta dependència de poques empreses – Fort Dodge Veterinaria SA, Indústries Tècniques de Plàstics SA i Tané Hermètic SL – es considera un factor de risc tenint en compte la vulnerabilitat davant les possibles crisis d'empresa. Tot i així la diversitat de subsectors industrials presents al municipi contraresta aquesta vulnerabilitat.

EL SECTOR TERCIARI: EL TURISME, PRESENT I FUTUR

En el sector terciari s'hi diferencien tres subsectors: comerç, servei i turisme.

L'oferta comercial i de serveis del municipi és minoritària i poc competitiva, formada bàsicament per establiments de proximitat amb estructura i concepció tradicionals. La proximitat i dependència del municipi amb Olot han potenciat el desplaçament de la població de la Vall per utilitzar aquests serveis. El municipi no disposa de serveis tecnològics o generadors de valors afegits que puguin atraure mà d'obra.

La Vall de Bianya és un destacat actiu turístic, amb un important patrimoni arquitectònic i natural, encara poc potenciat. La singularitat del seu patrimoni ha configurat tradicionalment determinats indrets del municipi com a pols d'atracció de gent del món excursionista. Per tot això, és necessari encarar el desenvolupament d'aquest sector en criteris de sostenibilitat i qualitat. En l'actualitat destaquen principalment les segones residències i establiments de restauració i allotjament.

1.8. Sostenibilitat social

EL CREIXEMENT DEMOGRÀFIC: EL MOVIMENT NATURAL I LA INCIDÈNCIA DEL PROCÉS IMMIGRATORI

Malgrat que al llarg de bona part del segle XX La Vall de Bianya ha sofert un descens demogràfic, a partir de 1993 aquesta tendència s'inverteix i la població comença a créixer lentament.

Aquesta dinàmica coincideix amb la que han viscut una part dels municipis de l'Àrea Urbana d'Olot, com Santa Pau, Riudaura o les Preses, que en els darrers anys guanyen població; mentre que d'altres nuclis com la Vall d'en Bas, Castellfollit de la Roca o Sant Joan les Fonts n'estan perdent.

La proximitat amb la capital de la Garrotxa i la urbanització de noves zones residencials bàsicament a la Canya, ha provocat que el municipi esdevingui lentament un pol d'atracció de població.

Les causes que expliquen el creixement demogràfic a La Vall de Bianya són els processos migratoris interns que compensen un creixement vegetatiu negatiu.

Si s'analitza el moviment natural de la població durant el període 1986-2001 s'observa que, malgrat registrar-se algun any amb valors positius, el saldo final és clarament desfavorable. L'existència d'unes taxes de natalitat baixes, fruit d'una pràctica natalista més reduïda, i l'augment de les defuncions, a causa d'una estructura d'edats clarament envellida, generen un moviment natural negatiu que no garanteix el creixement ni el manteniment de la població.

Tot i que aquest fenomen demogràfic és una de les principals causes del descens d'habitants, les poblacions no són estàtiques i constantment estan influïdes pels fluxos migratoris.

El saldo de la migració interna durant els períodes estudiats (1988-1990, 1992-1995 i 1997-2001) és positiu, degut a les persones que, procedents de la resta de comarca i especialment de la ciutat d'Olot, han fixat la seva residència en el municipi.

L'altre gran flux migratori és la immigració externa. Aquest fenomen, que s'està convertint en una realitat tangible a les societats occidentals, permet en molts casos mitigar el descens natural de la població i, fins i tot propiciar un creixement .

A la Vall de Bianya la immigració externa és un fenomen pràcticament inapreciable. Tot i així, l'any 2001 un 1,8% de la població és d'origen no comunitari però arribada al municipi com a immigració interna. Així doncs, Bianya es defineix com el quart municipi de la comarca amb un nombre d'habitants no comunitaris més important.

Malgrat no haver-se realitzat un estudi a fons, es podria explicar l'assentament de població d'origen no comunitari pel tipus d'habitatge i pel mercat laboral existent en el municipi.

En definitiva, sembla evident que amb l'actual moviment natural de la població no es garanteix el manteniment demogràfic ni el rejuveniment de l'estructura d'edats. Així doncs, si es vol positivitzar aquesta tendència caldria assumir, davant la impossibilitat que es produeixi a curt termini canvis en els factors vegetatius, l'arribada de nova població en el municipi. No obstant, aquest escenari requerirà unes respostes adequades als problemes associats de segregació, densificació i manca d'habitatge que facilitin el benestar dels nous vinguts i assegurin una bona cohesió social amb els ciutadans de La Vall de Bianya.

L'ENVELLIMENT DE LA POBLACIÓ, UNA REALITAT

El pes específic de la població d'edat més avançada al municipi és similar als registres de la Garrotxa, però superior als de Catalunya.

Si s'analitza l'estructura d'edats de La Vall de Bianya s'observa un evident envelliment de la seva població. La disminució dels riscos de defunció que s'ha produït en les

darreres dècades, ha propiciat una major esperança de vida, fet que queda clarament reflectit en l'elevada presència de contingents poblacionals de més edat.

La gent gran és un col·lectiu que precisa de serveis concrets, que moltes vegades van més enllà dels merament tangibles. Al municipi de La Vall de Bianya més del 20% de la població té més de 65 anys.

Per altra banda, es constata un manteniment de la població jove (0-14 anys) que, tot i seguir estant per sota la mitjana catalana, difereix del que està succeint en la majoria dels altres municipis de la comarca, a on aquest segment de població es redueix.

TIPOLOGIA DELS HABITATGES DE LA VALL DE BIANYA

El poblament de la Vall de Bianya s'estructura en una àmplia zona disseminada, que aplega quasi el 34% de la població, i tres nuclis principals de població que es distribueixen sobre l'eix viari, destacant La Canya amb quasi la meitat de la població del municipi.

El perfil de llar del municipi és familiar, en un 80%, però cal destacar també l'augment de llars no familiars – un 20% – que, formades per una sola persona, han passat durant el període 1991-1996 de 40 a 72.

Tot i no disposar de dades quantitatives recents, observant el padró de 1996 s'aprecia que moltes d'aquestes llars estan formades per persones majors de 65 anys. Si es confirma la tendència al creixement d'aquest fet, s'incrementaran alhora les necessitats d'uns serveis específics per aquest segment de població.

Pel que fa a les dades referents als habitatges s'ha de tenir present que són dades de 1991, ja que no n'hi ha de més actualitzades. Si considerem que el 1994 és l'any que es produeix el punt d'inflexió i es comença a incrementar la població amb l'arribada de nous residents, totes les dades referents als habitatges poden haver canviat substancialment.

Segons el cens de 1991, el 66% dels habitatges del municipi són de primera residència i el nombre d'habitatges vacants en el municipi és elevat, de l'ordre del 24%. El percentatge d'habitatges buits és superior al de Catalunya, que es troba al 12%, i al de la Garrotxa, un 20%.

Tot i així la presència de segones residències és rellevant, de l'ordre del 15% del total d'habitatges, un valor molt superior a la mitjana comarcal que se situa al 8,14%. Moltes segones residències s'ubiquen en antigues cases rehabilitades, fet que podria ajudar a mantenir el patrimoni arquitectònic del municipi i evitar un major aspecte d'abandonament del nucli. La demanda per comprar aquest tipus d'habitatge, però, ha generat una clara inflació dels preus de compra, que també afecta els propis ciutadans del municipi i la comarca.

No es poden oblidar però, els riscos que suposa la ocupació del territori per part de segones residències, ja que requereix un major esforç de manteniment d'infraestructures i serveis municipals però no aporten beneficis socials i econòmics clars. Cal potenciar normatives locals per a regular aquesta realitat evitant l'especialització del municipi únicament en aquest tipus de residències.

Al 1991, el 45% dels habitatges principals es situen en construccions d'abans del 1900. Aquesta realitat, bastant comuna als municipis petits de la comarca, és ben diferent a la situació que es registra a nivell comarcal i català, a on els habitatges en edificis del segle XIX només tenen un pes específic del 16% i el 6% respectivament, i pot estar lligat a la gran quantitat d'habitatge disseminat.

Durant el període 1986-2000 a La Vall de Bianya s'han construït 82 habitatges nous dels quals el 56% han estat de protecció oficial. La presència d'aquest tipus d'habitatges i l'oferta d'habitatges de lloguer són factors que poden afavorir la retenció de la població jove en el municipi i potenciar l'atracció de persones procedents d'altres punts de la comarca.

SALUT I PROTECCIÓ SOCIAL

L'envelliment de la població és un dels principals reptes de la salut pública de les societats occidentals. Aquesta tendència demogràfica clarament palpable a La Vall de Bianya se seguirà pronunciant en el futur i requerirà un reforç dels recursos per afrontar les necessitats sanitàries de la gent gran.

Aquesta problemàtica social es pot veure agreujada pel creixent nombre de persones d'edat avançada que viuen soles, molt sovint en edificis antics i algunes vegades en situacions precàries.

La mobilitat és un altre aspecte destacable dins la sostenibilitat social d'un municipi. Tot i que a la Vall de Bianya existeixen dues línies diàries regulars que uneixen Olot i Camprodon comunicant tots els nuclis del municipi, degut a la gran extensió territorial i a la dispersió de la població és difícil habilitar un servei de transport públic més pròxim a la població. Tanmateix, cal destacar que el nucli de La Canya – que aglutina un 50% de la població – està integrat amb l'àrea urbana i disposa dels serveis d'aquesta, com és per exemple el Bus Transversal.

En l'àmbit urbà del nucli de La Canya es localitzen, a la vorera del Fluvià prop de l'antiga fàbrica de Can Sabata, un conjunt d'habitatges sense les condicions adequades d'habitabilitat, històricament pertanyents a una colònia tèxtil del segle XIX i amb dèficits greus de serveis. Actualment aquests habitatges són ocupats majoritàriament per població immigrada, amb el conseqüent risc de marginalitat que això suposa.

OFERTA EDUCATIVA I NIVELLS D'INSTRUCCIÓ

El nivell d'instrucció de la població de La Vall de Bianya és relativament baix a causa de l'estructura demogràfica de la població, amb un elevat grau d'envelliment. Quasi

tres quartes parts de la població de més de 10 anys del municipi només ha assolit nivells d'estudis bàsics.

L'oferta educativa formal del municipi consta només d'una llar d'infants per a nens de 0 a 3 anys. El fet de no tenir una escola de primària pública pròpia, obliga que la població escolar del municipi s'hagi de desplaçar a centres educatius d'altres poblacions, principalment a l'Escola Llar Lluís Maria Mestres d'Olot i a l'Escola Castanyer de Sant Joan les Fonts. Per altra banda, els escolars de la Vall del Bac es desplacen a l'escola de Sant Pau de Segúries. La manca de centre educatiu a La Vall de Bianya i d'oferta extraescolar genera una forta dispersió de la població escolar del municipi, fet que dificulta les interaccions entre nens i joves del municipi.

COHESIÓ SOCIAL A LA VALL DE BIANYA

L'àmplia extensió del terme municipal i la configuració urbanística del mateix, articulada entorn a tres principals nuclis urbans i una àmplia zona disseminada, no facilita una vida col·lectiva dinàmica, implica un dèbil sentiment col·lectiu i genera una vida social i cultural de baixa intensitat. A més de no tenir un sentiment col·lectiu d'arrelament al municipi, els habitants de la Vall estan vinculats només a la pròpia porció de terreny. Aquesta situació es veu reforçada per la manca, en tot el municipi de la Vall de Bianya, d'un nucli de trobada i d'espais adequats per al desenvolupament de funcions vinculades a la qualitat de vida i a la cohesió social de la població.

Aquesta baixa identificació amb el municipi s'accentua en les zones de la Vall del Bac i Castellar de la Muntanya, a on les relacions formals es donen amb Sant Pau de Segúries i Sant Joan les Fonts respectivament. El sentiment d'identificació d'aquest grup de població es vincula totalment amb l'Alta Garrotxa.

2. DIAGNOSI ESTRATÈGICA

LES OPORTUNITATS I NECESSITATS DE LA VALL DE BIANYA DERIVADES DE LA SEVA SITUACIÓ ESTRATÈGICA EN EL TERRITORI

<p>La situació estratègica de la Vall de Bianya dins i entre Espais d'Interès Natural – el 50% de la superfície del municipi –, obliga a la conscienciació del municipi amb la seva posició privilegiada dins el marc d'aquests espais.</p>	<p>Tot i la unió territorial dels antics municipis de la Vall de Bianya i la Vall del Bac, encara avui existeixen dues realitats clarament diferenciades i amb personalitat pròpia: la plana i l'Alta Garrotxa.</p>	<p>El territori de l'Alta Garrotxa ha de rebre un tractament unitari en el seu conjunt, per aconseguir un desenvolupament coherent i equilibrat entre la conservació i protecció del medi natural i el desenvolupament de la població i la seva economia.</p>
---	---	---

<p>El vèrtex del municipi que limita amb Olot i Sant Joan les Fonts forma part d'una àrea urbana funcional que s'articula al llarg de l'eix de la Conca Alta del Fluvià, dins la qual s'estableixen relacions de cohesió més enllà dels límits administratius.</p>	<p>Els creixements urbans actuals i previstos crearan un continu urbà que actuarà com una barrera fragmentadora, limitant la permeabilitat entre els espais d'interès natural del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i l'Alta Garrotxa.</p>
--	---

LA FUNCIÓ DE LA ZONA NO URBANITZABLE DE LA VALL DE BIANYA

<p>El sòl no urbanitzable té un paper de vital rellevància que s'hauria de traduir en una acurada reglamentació del mateix.</p>	<p>El paisatge no s'ha considerat com un factor de base més en el planejament urbanístic tot i que és un dels patrimonis més valuosos del municipi i pot convertir-se en un dels seus principals actius.</p>	<p>L'abandó de conreus i pastures en zones de pendent ha comportat un increment de la massa forestal i la conseqüent homogeneïtzació i pèrdua de biodiversitat.</p>
---	--	---

<p>El municipi no presenta excedents de nitrogen en la producció de dejeccions ramaderes considerant el cens actual, no obstant això se'n podrien donar si s'incrementés el cens de bestiar fins al nombre de places contemplades pel Departament d'Agricultura</p>	<p>La xarxa de camins rurals té un paper fonamental per la conservació del medi agrícola i forestal i la lluita contra els incendis. Malgrat això, pel que fa a l'àmbit de l'Alta Garrotxa, un increment i millora de les vies de penetració pot comportar un excés de freqüentació que pot anar en detriment de la seva conservació.</p>
---	---

LA MIXTIFICACIÓ D'USOS EN L'ESTRUCTURA URBANA DEL MUNICIPI

<p>El municipi s'estructura en tres nuclis situats sobre l'eix viari que apleguen el 65% de la població i la resta viu disseminada. Aquest fet comporta una elevada mobilitat obligada intra i intermunicipal.</p>	<p>L'enclavament de La Canya depèn administrativament dels municipis de Sant Joan les Fonts, La Vall de Bianya i Olot. La zona que pertany a La Vall de Bianya ha esgotat el sòl urbà disponible. D'aquest, el 18% té un ús industrial.</p>	<p>A nivell comarcal s'està donant una reubicació de les indústries existents, creant-se una segona corona urbano-industrial arrel del trasllat d'indústries d'Olot a d'altres municipis veïns com la Vall de Bianya.</p>
--	---	---

<p>El municipi està apostant per un creixement econòmic basat en el sector industrial. El 37% del sòl urbà i urbanitzable està ocupat per indústries. Tot i això, dels 382 llocs de treball que ofereix aquest sector només un 18% són ocupats per persones residents al municipi.</p>	<p>L'oferta comercial i de serveis és minoritària i poc competitiva, formada bàsicament per establiments de proximitat amb estructura i concepció tradicionals.</p>	<p>Dels 671 llocs de treball que ofereix el municipi, només el 35% estan ocupats per residents de La Vall de Bianya. La resta de població ocupada treballa fora del municipi, majoritàriament en el sector serveis.</p>
--	---	---

Degut al potencial turístic del municipi pels seu patrimoni arquitectònic i natural, és necessari encarar el desenvolupament d'aquest sector amb criteris de sostenibilitat i qualitat.	En els darrers 15 anys a La Vall de Bianya s'han construït 82 habitatges nous, dels quals el 56% han estat de protecció oficial.	Les segones residències representen un 15% del total dels habitatges. Aquestes, requereixen un major esforç de manteniment d'infraestructures i serveis municipals però no aporten beneficis socials i econòmics clars.
---	--	---

LA POBLACIÓ: SUBJECTE I OBJECTE DEL TERRITORI

En els darrers anys, s'observa una recuperació demogràfica deguda principalment a les persones que procedents de la resta de la comarca, i especialment d'Olot, han fixat la seva residència al municipi.	Més del 20% de la població del municipi té més de 65 anys però es constata un manteniment de la població jove entre 0 i 14 anys.	El destacat índex d'envelliment juntament amb la distribució disseminada de quasi la meitat de la població, genera la necessitat d'un increment i una adaptació dels serveis bàsics.
---	--	--

Tot i el caràcter tradicional del sector agrícola i ramader, s'inicia una certa especialització encarada cap a l'elaboració de productes amb valor afegit.	Malgrat tenir una llar d'infants, la manca d'un centre educatiu a la Vall de Bianya genera una forta dispersió de la població escolar i dificulta les interaccions entre nens i joves del municipi.	L'estructura urbanística del municipi no facilita una vida col·lectiva dinàmica, implica un dèbil sentiment col·lectiu i genera una vida social i cultural de baixa intensitat.
--	---	---

LA IMPORTÀNCIA EN LA GESTIÓ DELS SERVEIS BÀSICS I L'OPTIMITZACIÓ D'INFRASTRUCTURES

L'estructura del municipi, amb petits nuclis dispersos, comporta un cost municipal important degut a l'increment de la necessitat d'infraestructures i de serveis.	Les característiques del municipi, incrementen la dificultat d'execució del sistema d'abastament i distribució de l'aigua potable. A més, una important fracció de la població s'abasteix d'aigües procedents de pous particulars.	No es pot fer una planificació i gestió sostenible del consum d'aigua degut a la manca d'informació dels volums posats en xarxa i a la inexistència de comptadors en els pous.
--	--	--

Importants sectors del municipi no compten amb un sistema de clavegueram i per tant les seves aigües no són sanejades. La resta de població està connectada amb el sistema de Sant Joan les Fonts, que en aquests moments es troba al límit de la seva capacitat.	El municipi disposa de gas natural canalitzat només en el sector de la Canya.	No s'aprofiten suficientment les energies renovables, que podrien compensar la dificultat que representa portar electricitat en sectors disseminats.
---	---	--

La Vall de Bianya no disposa de cap estació que mesuri les immissions de contaminants atmosfèrics que permeti conèixer la qualitat de l'aire.	Els sistemes actuals de tractament i gestió de deixalles no tenen com a objectiu prioritari la reducció dels residus.	La propera implantació de la recollida de matèria orgànica a Olot ha de facilitar l'ampliació d'aquest servei a la Vall de Bianya.
---	---	--

LES NORMATIVES LOCALS COM A EINES DE CONTROL I GESTIÓ

El municipi ha aprovat la redacció d'una ordenança reguladora dels residus ramaders i una moratòria per a noves instal·lacions ramaderes d'acord amb el Programa de Gestió de Dejeccions Ramaderes de la Garrotxa.	Actualment el Programa de Gestió de Residus Comarcal es troba en revisió i no existeix una ordenança reguladora dels residus ni una fiscalitat adequada.	La Vall de Bianya té un cadastre de sorolls però encara no disposa de cap ordenança que reguli aquest aspecte.
En l'actualitat no hi ha control sobre les fosses sèptiques del municipi tot i que compta amb un elevat nombre de població dispersa.	En aquests moments la Garrotxa no disposa d'un Programa d'Energia que aporti directrius per millorar l'eficiència energètica, desenvolupar les energies renovables i reduir la contaminació lumínica, tant a nivell públic com privat.	No hi ha cap pla de prevenció d'incendis ni d'emergències, tot i el risc que presenta el municipi degut a l'elevada massa forestal.